

PRAVNI VJESNIK

Časopis za pravne i društvene znanosti
Pravnog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Journal of Law and Social Sciences of the Faculty of Law
Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

PRAVNI VJESNIK

Časopis za pravne i društvene znanosti
Pravnog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Journal of Law and Social Sciences of the Faculty of Law
Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

ISSN 1849-0840 (*Online*)
ISSN 0352-5317 (*Tisak / Print*)

Izdavač / Publisher

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet Osijek
Stjepana Radića 13, Osijek

Uredništvo / Editorial Board

izv. prof. dr. sc. Ivana Tucak (glavna i odgovorna urednica / Editor in Chief)
doc. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić (izvršna urednica / Executive editor)
izv. prof. dr. sc. Dubravka Akšamović; izv. prof. dr. sc. Anita Blagojević; prof. dr. sc. Miro Gardaš; izv. prof. dr. sc. Jelena Legčević; prof. dr. sc. Mira Lulić; prof. dr. sc. Boris Ljubanović; prof. dr. sc. Nihada Mujić; prof. dr. sc. Rajko Odoša; prof. dr. sc. Renata Perić; izv. prof. dr. sc. Tunjica Petrašević; izv. prof. dr. sc. Branka Rešetar; izv. prof. dr. sc. Aleksandra Vasilj; prof. dr. sc. Mario Vinković; izv. prof. dr. sc. Igor Vuletić; doc. dr. sc. Predrag Zima; doc. dr. sc. Nikol Žiha; izv. prof. dr. sc. Mirela Župan

Lektorica za radove / sažetke na hrvatskom jeziku / Croatian Language Editor

doc. dr. sc. Marica Liović

Mladi urednik / Junior Editor

Toni Pranić, mag. soc.

Međunarodno Uredništvo / International Editorial Board

Kadriye Bakirci, Faculty of Law Hacettepe University Ankara, Turkey,
Fiona C. Beveridge, School of Law, University of Liverpool, Great Britain, Beveridge
Jolanta Bieliauskaitė, Institute of Public Law, Mykolas Romeris University, Lithuania
Nicola Colacino, Facolto di Scienze Politiche, Università "Niccolò Cusano" - telematica Roma, Italy,
Fernando Galindo Ayuda, University of Zaragoza, Spain
Philip Genty, Columbia Law School New York, USA
Jasminka Hasanbegović, University of Belgrade, Faculty of Law, Serbia
Marko Novak, Nova Univerza, European Faculty of Law,
Marijan Pavčnik, University of Ljubljana Faculty of Law, Constitutional Court of the Republic of Slovenia, Slovenia
Gerald G. Sander, Hochschule für öffentliche Verwaltung und Finanzen, Ludwigsburg, Germany
Erdősné Szeibert Orsolya, ELTE Budapest, Hungary,
Carlos Nunes Silva, University of Lisbon, Portugal,
Aashish Srivastava, Monash Business School, Monash University, Melbourne, Australia
Ilaria Viarengo, University of Milan, Italy.
Aline Beltrame de Moura, Federal University of Santa Catarina, Brazil

Koordinatorica Uredništva / Editorial Board Coordinator

Ljiljana Siber, viša knjižn., mag. bibl., mag. iur.

Tehnička potpora / Technical Support

Marija Dijanović, bacc. ing. tech. inf.

Dražen Dujak, dipl. knjižničar, mag. informatol.

Tajnica Uredništva / Editorial Board Secretary

Manda Mađarić

Lektorica sažetaka na engleskom jeziku / English Abstracts Proofreading

Dubravka Papa, prof.

Adresa Uredništva / Address of the Editorial Board

Pravni fakultet Osijek

Stjepana Radića 13, Osijek, Republika Hrvatska

phone: +385 (0)31 224 500, fax: +385 (0)31 224 540

URL <https://hrcak.srce.hr/ojs/index.php/pravni-vjesnik/index>

e-mail: vjesnik@pravos.hr

Časopis izlazi u 4 broja na godinu (cijena četverbroja 120,00 kn)

The subscription rate for an annual volume of four issues of the Journal is 60.00 € (euro) for legal and natural persons.

Narudžbenice slati na adresu Uredništva, a novac uplatiti na žiro račun IBAN HR8023400091100163962 /

Please mail the subscription order form to the address of the editorial board, and effect payment to the bank

account no: IBAN HR8023400091100163962.

Naklada 100 primjeraka / Printed in 100 copies

Indeksiranost / Indexed in:

Academic Search Complete (EBSCO Information Services, Ipswich, Massachusetts, USA); Academic Search Ultimate (EBSCO Information Services, Ipswich, Massachusetts, USA); CEEOL (Central and Eastern European Online Library GmbH, Frankfurt am Main, Germany); Directory of Open Access Journals (DOAJ) (Infrastructure Services for Open Access, UK); ERIH PLUS (Norwegian Centre for Research Data, Bergen, Norway); HeinOnline Law Journal Library (William S. Hein & Co. Inc., USA); ProQuest Research Library (ProQuest LLC, Ann Arbor, Michigan, USA); ProQuest Sociological Abstracts (ProQuest LLC, Ann Arbor, Michigan, USA); ProQuest Worldwide Political Science Abstracts (ProQuest LLC, Ann Arbor, Michigan, USA); Web of Science - Emerging Sources Citation Index (Clarivate Analytics, Philadelphia, Pennsylvania, USA).

Grafička obrada i tisak / Graphics Processing and Printing

Krešendo, Osijek

Časopis se tiska uz djelomičnu financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

The journal is published with a partial financial aid from the Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia.

Pravni vjesnik

Pravni vjesnik is licensed under a Creative Commons

Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

SADRŽAJ

MEĐUNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCIJA “DOSEZI, STANJE I PERSPEKTIVE – NASLJEDNO PRAVO U EUROPSKOJ UNIJI”, 26. LISTOPADA 2018.

UVODNA RIJEČ UREDNIKA TEMATSKOG BROJA	7
Jelena Kasap, Višnja Lachner KORČULANSKI STATUT I NJEGOVA NASLJEDNOPRAVNA REGULACIJA	11
Dubravka Klasiček OPORUKE U 21. STOLJEĆU	29
Katarina Knol Radoja ODSTUPANJA OD NAČELA JEDINSTVA NASLJEĐIVANJA U UREDBI EU-a O NASLJEĐIVANJU	49
Davorin Pichler NASLJEDNOPRAVNA RASPOLAGANJA U KORIST ŽIVOTINJE	67

ČLANCI

Boris Ljubanović PRAVO NA NAKNADU ŠTETE ZBOG NEOPRAVDANE OSUDE ILI NEUTEMELJENOG UHIĆENJA ILI PRITVARANJA, S NAGLASKOM NA UPRAVNO POSTUPANJE U OSTVARIVANJU TOGA PRAVA	85
Ina Vojvodić, Ružica Šimić Banović ANALIZA SOCIJALNOG PODUZETNIŠTVA U HRVATSKOJ S KOMPARATIVNIM OSVRTOM NA REGULATORNI OKVIR	105

PRIKAZI

Blanka Salatić PRIKAZ 15. SKUPA DRUŠTVA BIBLIOTEKARA PRAVNIH I SRODNIH KNJIŽNICA U MOSTARU 13. I 14. LIPNJA 2019. GODINE – OKRUGLI STOL “FAKULTETSKE KNJIŽNICE U NASTAVI I NJIHOV POLOŽAJ NA FAKULTETU: OKVIR ZA PROMJENE”	137
Ana Đanić Čeko PREDSTAVLJANJE KNJIGE PROF. DR. SC. IVANA KOPRIČA “USPAVANO SRCE DEMOKRACIJE: LOKALNA SAMOUPRAVA ZA GRAĐANE I ZAJEDNICU”	141

CONTENTS

SCIENTIFIC CONFERENCE ON “THE EXTENT, STATE OF AFFAIRS AND PERSPECTIVES – INHERITANCE LAW IN THE EUROPEAN UNION”, HELD ON 26 OCTOBER 2018

EDITORIAL NOTE	7
Jelena Kasap, Višnja Lachner THE LEGAL REGULATION OF INHERITANCE OF THE KORČULA STATUTE	11
Dubravka Klasiček 21 ST CENTURY WILLS	29
Katarina Knol Radoja DEVIATIONS FROM THE PRINCIPLE OF THE UNITY OF SUCCESSION IN THE EU REGULATION ON SUCCESSION	49
Davorin Pichler TESTAMENTARY DISPOSITIONS ON BEHALF OF ANIMALS	67

ARTICLES

Boris Ljubanović THE RIGHT TO DAMAGES FOR UNJUSTIFIED CONVICTION OR UNFOUNDED ARREST OR DETENTION WITH SPECIAL REFERENCE TO ADMINISTRATIVE PROCEDURE IN EXERCISING THAT RIGHT	85
Ina Vojvodić, Ružica Šimić Banović THE ANALYSIS OF THE SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN CROATIA WITH A COMPARATIVE REVIEW OF THE REGULATORY FRAMEWORK	105

REVIEWS

Blanka Salatić REVIEW OF THE 15 th CONFERENCE HELD BY THE ASSOCIATION OF LIBRARIANS AT LAW SCHOOLS, MOSTAR, 13/14 JUNE 2019 – ROUND TABLE “THE ROLE AND STATUS OF THE FACULTY LIBRARIES IN TEACHING – A FRAMEWORK FOR THE CHANGES”	137
Ana Đanić Čeko BOOK REVIEW – IVAN KOPRIĆ “USPAVANO SRCE DEMOKRACIJE: LOKALNA SAMOUPRAVA ZA GRAĐANE I ZAJEDNICU”	141

UVODNA RIJEČ UREDNIKA TEMATSKOG BROJA

Na Pravnom fakultetu u Osijeku 26. listopada 2018. održana je Međunarodna znanstvena konferencija pod nazivom “Dosezi, stanje i perspektive – nasljedno pravo u Europskoj uniji”. Konferenciju je organizirala Katedra građanskopravnih znanosti Pravnog fakulteta u Osijeku. Osim članova Katedre (prof. dr. sc. Vlado Belaj, doc. dr. sc. Davorin Pichler i doc. dr. sc. Dubravka Klasiček), u radu Organizacijskog odbora sudjelovali su i doc. dr. sc. Višnja Lachner s Pravnog fakulteta u Osijeku, izv. prof. Zsuzsanna Peres, National University of Public Service te doc. dr. sc. Mónika Csöndes, Corvinus University, obje iz Budimpešte, Mađarska; dr. sc. Edina Harbinja s Aston University, Birmingham iz Velike Britanije te izv. prof. Angel Ristov s Pravnog fakulteta “Justinijan Prvi” iz Skopja, Makedonija.

Konferencija je organizirana u povodu 15. godišnjice Zakona o nasljeđivanju Republike Hrvatske koji je stupio na snagu 2003. godine. Sastojala se od triju sesija – dviju službenih i jedne neslužbene, nazvane *Student session*, na kojoj su svoje radove iz područja nasljednog prava izlagali neki od najboljih studenata Pravnog fakulteta iz Osijeka.

Svoja istraživanja na temu nasljednog prava na službenom dijelu konferencije predstavilo je devetnaestero znanstvenika, koji su došli iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Mađarske, Makedonije i Hrvatske. Radovi su obuhvatili teme kako iz područja povijesti nasljednog prava, tako i onih koji se tiču njegovih postojećih i budućih instituta. Većina je autora u svojim izlaganjima i poslije tijekom rasprave, izrazila stavove kako bi određene institute nasljednog prava u skorije vrijeme trebalo mijenjati. Autori su također donijeli osvrt na nasljednopravna uređenja država iz kojih su došli te je naglasak bio stavljen na uvođenje pojedinih instituta koji još ne postoje u nasljednim pravima pojedinih država. Tijekom rasprave, na vidjelo je izašlo kako postoje brojne sličnosti, no i znatne razlike u nasljednim pravima navedenih država.

U ovom broju Pravnog vjesnika objavljen je samo dio radova koji su izloženi na konferenciji.

Doc. dr. sc. Davorin Pichler u radu naslovljenom “Nasljednopravna raspolaganja u korist životinje” istražio je mogućnosti pravnih raspolaganja u korist životinje za slučaj smrti. S obzirom na to da se u suvremenim pravnim porecima ovakve situacije već događaju, samo je pitanje vremena kada će doći do potrebe njihove pravne regulacije i u hrvatskom nasljednom pravu. Autor je analizirao institute nasljednog prava *de lege lata* koji mogu predstavljati mehanizam raspolaganja imovinom u korist životinje za slučaj ostaviteljeve smrti. Također, naglasio je kako postoji potreba zakonske intervencije u Zakon o nasljeđivanju i Zakon o zakladama. Takva bi intervencija omogućila stvaranje oporučne zaklade u korist ljudskog korisnika, dok bi upravitelj zaklade vršio dodjelu sredstava korisniku za pokriće troškova koje korisnik zaklade ima za skrb nad životinjom.

Doc. dr. sc. Jelena Kasap i doc. dr. sc. Višnja Lachner u radu pod naslovom “Korčulanski statut i njegova nasljednopravna regulacija” obradile su nasljednopravnu regulaciju Korčulanskog statuta koja se temelji na elementima starog hrvatskog i slavenskog prava te se razlikuje od regulacije prisutne u statutima ostalih dalmatinskih gradova koje su nerijetko bili posljedica utjecaja bizantskog i kasnijeg hrvatsko-mađarskog prava Tripartita. Autorice naglašavaju kako je temeljna osobina ovakvog uređenja mogućnost da i muški i ženski potomci naslijede ostavinu umrloga. Iako su prema Korčulanskom statutu, muški potomci imali prednost

pred ženskim potomcima istog stupnja srodstva, žene su ipak bile potencijalni nasljednici, dok prema hrvatsko-mađarskom pravu one uopće nisu imale mogućnost nasljeđivanja očevih nekretnina. U rada je ukazano na razlike glede pravnih temelja nasljeđivanja prisutnih u Korčulanskom i u drugim važnim statutima dalmatinskih gradova, pri čemu je posebna pozornost posvećena nasljednopravnom položaju udane žene kad je posrijedi mogućnost raspolaganja vlastitim dobrima, tj. mirazom.

Doc. dr. sc. Katarina Knol u radu "Odstupanje od načela jedinstva nasljeđivanja u Uredbi EU-a o nasljeđivanju" obradila je načelo jedinstva nasljeđivanja koje, u većini slučajeva, slijedi Uredba (EU) br. 650/2012 te je naglasak stavila na odstupanja koja, prije svega, postoje kada su u postupak nasljeđivanja uključene treće države. Kako autorica naglašava, cilj rada bio je analizirati u kojim slučajevima, na temelju Uredbe o nasljeđivanju, dolazi do fragmentacije nasljeđivanja i jesu li takva odstupanja opravdana. Autorica je također predložila uvođenje izmjena koje bi omogućile strankama da se sporazume da su sudovi trećih država odabranog prava i nadležni za rješavanje pitanja nasljeđivanja, pod uvjetom da su ti sudovi tada nadležni za odlučivanje o nasljeđivanju u cjelini. Također, jedan od prijedloga ide u smjeru uvođenja u Uredbu o nasljeđivanju posebnih pravila o priznavanju i izvršenju odluka o nasljeđivanju donesenih od sudova trećih država, što bi osiguralo veću razinu ujednačenosti u tretiranju trećih država u odnosu na države članice Europske unije i time osiguralo i veći stupanj uvažavanja jedinstvenog pristupa nasljeđivanju kao jednog od njegovih temeljnih načela.

Doc. dr. sc. Dubravka Klasiček u radu pod naslovom "21st century wills" naglasila je kako su oporuke oduvijek strogo formalni pravni poslovi koji će, ako ne udovoljavaju strogim pretpostavkama, biti nevaljani. Naime, kako autorica navodi, pravila koja se odnose na oblik oporuke uvijek su bila stroga i zahtijevala da one budu sastavljene na točno određeni način, no danas se čini kako se taj formalizam katkad sukobljava s namjerom ostavitelja. Neke su države već usvojile pravila koja sucima omogućuju da dopuste određenim dokumentima, koji ne zadovoljavaju sve propisane formalnosti potrebne za oporuku, da imaju učinak oporuke. Time su se otvorila vrata stvaranju određenih novih vrsta oporuka koje su napravljene uz pomoć digitalnih tehnologija, koje dosad nisu postojale: npr. oporuke napravljene uz pomoć pametnih telefona, kamera ili računala. Sve ovakve oporuke izrazito su neformalne, no, istodobno, odražavaju pravu volju osoba koje su ih napravile. U većini država u svijetu takve "oporuke" nemaju nikakvog učinka, no, autorica obrađuje i niz slučajeva koji su se dogodili u pojedinim pravnim sustavima, u kojima su takve "oporuke" bile proglašene valjanima.

Izv. prof. dr. sc. Dubravka Klasiček

Doc. dr. sc. Davorin Pichler

**MEĐUNARODNA
ZNAKSTVENA KONFERENCIJA
“DOSEZI, STANJE I
PERSPEKTIVE - NASLJEDNO
PRAVO U EUROPSKOJ UNIJI”,
26. LISTOPADA 2018.**

